

RĪCĪBAS KODEKSA PĀRRAUDZĪBAS INSTITŪCIJU AKREDITĀCIJAS PRASĪBAS

Versija 1.0

**Latvijas Republikas Datu valsts inspekcija
10/2022**

TERMINI

VDAR – Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula)

UI – datu aizsardzības uzraudzības iestāde

Kompetentā uzraudzības iestāde – Latvijas Republikas Datu valsts inspekcija

Rīcības kodekss – brīvprātīgs pārskatatbildības instruments, kurā izklāstīti īpaši datu aizsardzības noteikumi konkrētām pārziņu un apstrādātāju kategorijām.

Rīcības kodeksu ievērošanas pārraudzības institūciju akreditācija (turpmāk arī "**akreditācija**") attiecas uz apliecinājumu, ka ierosinātā pārraudzības institūcija atbilst VDAR 41. pantā noteiktajām prasībām, lai veiktu rīcības kodeksa ievērošanas efektīvu pārraudzību. Šo pārbaudi veic uzraudzības iestāde, ja kodekss ir akreditācijas prasības attiecībā uz pārraudzības institūcijām, kas piemērojamas atsevišķi katrai šādi pārraudzības institūcijai, kura iecelta saskaņā ar kodeksu.

Prasības rīcības kodeksu ievērošanas pārraudzības institūciju akreditācijai (turpmāk arī "**akreditācijas prasības**") attiecas uz VDAR 41. pantā noteiktajām prasībām rīcības kodeksa ievērošanas pārraudzības veikšanai, kas sīkāk precizētas šajā dokumentā.

Institūcija, kas pārrauga rīcības kodeksa ievērošanu (turpmāk "**pārraudzības institūcija**"), ir institūcija/komiteja vai vairākas institūcijas/komitejas (iekšējās vai ārējās attiecībā pret kodeksa īpašniekiem), kas veic uzraudzību.

Pārraudzība attiecas uz procedūrām (pārraudzības funkcijas veikšanu), ko piemēro pārraudzības institūcija (iekšējā vai ārējā attiecībā pret kodeksa īpašniekiem), lai pārliecinātos un nodrošinātu, ka kodekss tiek ievērots saskaņā ar VDAR 41. pantu.

Pārraugāmā vienība attiecas uz vienību, kas ir ievērojusi kodeksu un izvēlējusies pārraudzības institūciju.

Kodeksa īpašnieks ir asociācija vai cita institūcija, kas izstrādā un iesniedz savu kodeksu un kam ir atbilstošs juridiskais statuss, kā to prasa kodekss, kā arī saskaņā ar valsts likumdošanas aktiem.

Valsts kodekss ir kodekss, kas attiecas uz apstrādes darbībām vienā dalībvalstī.

Starpvalstu kodekss attiecas uz kodeksu, kas aptver apstrādes darbības vairāk nekā vienā dalībvalstī.

IEVADS

VDAR nosaka pārziņa un apstrādātāja atbildību par personas datu apstrādi un mudina izstrādāt brīvprātīgus atbilstības pasākumus, tostarp datu pārziņa un apstrādātāja rīcības kodeksus, lai demonstrētu efektīvu VDAR piemērošanu. Rīcības kodeksu galvenais mērķis ir darboties kā datu pārziņu un apstrādātāju datu apstrādes darbību noteikumu kopumam. Kodeksi ir jāizstrādā, ņemot vērā konkrētās nozarēs veicamās apstrādes īpatnības un pārziņu un apstrādātāju īpašās vajadzības, kā arī formulējot labāko praksi un praktiskus risinājumus personas datu aizsardzības jomā.

Saskaņā ar VDAR 57. panta 1. punkta p) apakšpunktu katra UI (tostarp Kompetentās uzraudzības iestāde) savā teritorijā izstrādā un publicē akreditācijas prasības, lai akreditētu struktūru, kas uzrauga rīcības kodeksus (t. i., šo dokumentu) saskaņā ar VDAR 41. pantu.

Pārraudzības institūcijai:

- jāpierāda savu neatkarību un kompetenci attiecībā uz kodeksa priekšmetu atbilstoši Kompetentās uzraudzības iestādes prasībām;

- jāizstrādā procedūras, kas ļauj tai novērtēt attiecīgo pārziņu un apstrādātāju atbilstību kodeksa piemērošanai, pārraudzīt to atbilstību kodeksa noteikumiem un periodiski pārskatīt to darbību;

- jāizveido procedūras un struktūras, lai izskatītu sūdzības par kodeksa pārkāpumiem vai par to, kā pārzinis vai apstrādātājs ir īstenojis vai īsteno kodeksu, un lai šīs procedūras un struktūras būtu pārredzamas datu subjektiem un sabiedrībai; un

- Kompetentajai uzraudzības iestādei pārliecinoši jāpierādīa, ka tās uzdevumi un pienākumi nerada interešu konfliktu.

Pārraudzības institūciju akreditē Kompetentā uzraudzības iestāde saskaņā ar VDAR, Fizisko personu datu apstrādes likumu (Latvijas valsts likumdošanas aktiem) un Ministru kabineta noteikumiem Nr. 488 "Rīcības kodeksa pārraudzības institūcijas licencēšanas noteikumi" (Latvijas valsts likumdošanas aktiem).

Ministru kabineta noteikumi Nr. 488 – "Rīcības kodeksa pārraudzības institūcijas licencēšanas noteikumi" nosaka prasības akreditācijas licences saņemšanai, kā arī akreditācijas licences izsniegšanas, apturēšanas un anulēšanas kārtību, valsts nodevas apmēru un tās pārskaitīšanas kārtību.

Pārraudzības institūcijas akreditācijas derīguma termiņš ir 5 gadi. Pārraudzības institūcijas akreditācija attiecas tikai uz konkrētu kodeksu, tomēr pārraudzības institūcija var tikt akreditēta vairāk nekā vienam konkrētam kodeksam, ja tā atbilst akreditācijas prasībām katram kodeksam atsevišķi. Šajā dokumentā ir ietvertas pārraudzības institūcijas akreditācijas prasības saskaņā ar VDAR 41. panta 1. punktu, un tas ir sagatavots un lasāms kopā ar VDAR 40. un 41. pantu un Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas pamatnostādņēm 1/2019 attiecībā uz rīcības kodeksiem un pārraudzības institūcijām saskaņā ar Regulu 2016/679.

Apstiprināto rīcības kodeksu pārraudzība neattiecas uz apstrādi, ko veic publiskās iestādes vai institūcijas saskaņā ar [Pamatnostādņu 1/2019 attiecībā uz rīcības kodeksiem un uzraudzības iestādēm saskaņā ar Regulu 2016/679 | Eiropas Datu aizsardzības kolēģija \(europa.eu\)](#) Versija 2.0, 2019. gada 4. jūnijs, 15. panta prasībām. Šis izņēmums nekādā veidā nemazina prasību ieviest efektīvus kodeksa pārraudzības mehānismus.

Saistībā ar starptautiskiem nosūtījumiem paredzēto rīcības kodeksu pārraudzību varētu izmantot EDAK "Pamatnostādnes 04/2021 par rīcības kodeksiem kā nosūtīšanas instrumentiem" .

1. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS UN PIEMĒROŠANA

1.1. Lai Kompetentā uzraudzības iestāde varētu veikt akreditāciju, pieteikuma iesniedzējiem ir jāizpilda visas šajā dokumentā noteiktās akreditācijas prasības.

1.2. Pārraudzības institūcijas akreditācija ir iespējama tikai konkrētā nozarē, uz kuru attiecas īpašas vajadzības saskaņā ar vienu vai vairākiem konkrētiem rīcības kodeksiem, ņemot vērā ar VDAR 41. panta 1. punktu, Fizisko personu datu apstrādes likumu (Latvijas valsts likumdošanas akti) un Ministru kabineta noteikumiem Nr. 488 "Rīcības kodeksa pārraudzības institūcijas licencēšanas noteikumi" (Latvijas valsts likumdošanas akti). Katrs kodekss tiek vērtēts atsevišķi, ņemot vērā nozari un tās specifiku.

1.3. Valsts pieteikumus pārraudzības institūcijas akreditācijai (turpmāk arī – pieteikums) iesniedz rakstiski Kompetentajai uzraudzības iestādei. Kompetentā uzraudzības iestāde pieņem tikai pieteikumus latviešu valodā, un, iesniedzot starptautisku pieteikumu, tam jāpievieno tulkojums latviešu valodā saskaņā ar Latvijas Valsts valodas likumu. Pieteikumā ir jābūt pierādījumiem, ka ir izpildītas šajās prasībās noteiktās prasības (iesniegti attiecīgie dokumenti, apliecības utt.).

1.4. Novērtējot pieteikumu, ir jāņem vērā attiecīgās nozares specifiku.

1.5. Papildus Ministru kabineta noteikumos Nr. 488 minētajiem dokumentiem pieteikumā jāiekļauj šāda informācija:

- a) informācija, kas identificē pieteikuma iesniedzēju, kuram abos gadījumos Latvijas Republikā vai citā Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstī ir juridiskās personas statuss (juridiskās personas pilns nosaukums, juridiskais statuss, adrese, tālruņa numurs, kontaktinformācijas e-pasta adrese);
- b) attiecīgā kontaktinformācija (ja tāda ir), kas izmantojama saziņai starp pieteikuma iesniedzēju un Kompetento uzraudzības iestādi;
- c) norāde uz to rīcības kodeksu, attiecībā uz kuru tiek pieprasīta akreditācija, tostarp rīcības kodeksa priekšmets;
- d) rīcības kodeksa darbības joma (valsts ietvaros vai starptautiski);
- e) pieteikumam pievienotie apliecinātie dokumenti un visa informācija vai dokumenti, kas apliecina, ka ir izpildītas turpmāk izklāstītās akreditācijas prasības;
- f) rīcības kodeksa pārraudzības revīzijas rezultāti;
- g) pieteikumā jāiekļauj rakstisks apstiprinājums, ka pieteikuma iesniegšanas laikā un pārraudzības institūcijas darbības laikā ir izpildītas visas 3.2. punktā minētās prasības.

1.6. Kompetentā uzraudzības iestāde patur tiesības jebkurā laikā veikt pārraudzības institūcijas pārbaudes, lai pārlicinātos, ka institūcija joprojām atbilst prasībām.

2. PĀRRAUDZĪBAS INSTITŪCIJAS NEATKARĪBA UN PĀRSKATATBILDĪBA

2.1. Juridiskie apsvērumi un lēmumu pieņemšanas procedūras.

2.1.1. Pārraudzības institūcija var darboties kā iekšējā vai ārējā pārraudzības institūcija

attiecībā pret kodeksa īpašnieku, un konkrēto pieeju pēc saviem ieskatiem izvēlas kodeksa īpašnieks.

2.1.2. Pārraudzības institūcija:

- a) ir vai nu peļņu gūstoša, vai nu bezpeļņas juridiska persona, kurai jābūt reģistrētai un jādarbojas EEZ;
- b) ir pienācīgi neatkarīga attiecībā uz tās funkciju objektivitāti attiecībā uz kodeksa dalībniekiem un profesijas, nozares vai sektora, uz kuru attiecas kodekss, jo īpaši attiecībā uz jebkuru juridisku un ekonomisku saikni, kas var pastāvēt starp pārraudzības institūciju un kodeksa īpašnieku vai kodeksa dalībniekiem;
- c) īsteno piemērotu lēmumu pieņemšanas procedūru, lai nodrošinātu pilnīgu autonomiju un neatkarību;
- d) rīkojas neatkarīgi, izvēloties un piemērojot savas darbības un sankcijas pret pārzini vai apstrādātāju, kas ievēro kodeksu;
- e) pieteikuma iesniegšanas procesa gaitā sniedz pierādījumus, ka institūcija un tās personāls var darboties neatkarīgi un bez nepamatotas ietekmes;
- f) nesniedz nekādus pakalpojumus kodeksa dalībniekiem vai kodeksa īpašniekam, kas var nelabvēlīgi ietekmēt tās neatkarību, veicot savus uzdevumus un īstenojot savas pilnvaras.

Pārraudzības institūcijas neatkarību attiecībā uz juridiskajām un lēmumu pieņemšanas procedūrām var apliecināt ar oficiāliem noteikumiem par dalībnieku/darbinieku iecelšanu, darba uzdevumiem un amata aprakstiem, dokumentētiem personāla atlases procesiem, pārraudzības institūcijas personu, kas ir pilnvarotas pieņemt lēmumus, deklarāciju, kas apliecina, ka tām nav kopīgu interešu ar pārraudzības institūcijām, kodeksa īpašnieka vai īpašnieku aprakstu, informāciju par pārraudzības institūcijas darbības termiņu vai darbības izbeigšanos. Neatkarības un/vai interešu konflikta un/vai objektivitātes risku novērtējums un apstrāde, tostarp iekšējās procedūras, kas tiek īstenotas, lai izvairītos no izslēdzošiem apstākļiem un mazinātu atlikušos riskus. Pārraudzības institūcijai būs pastāvīgi jāidentificē riski, kas apdraud tās neatkarību, iespējamās interešu konfliktus un objektivitāti, piemēram, tās darbības vai attiecību rezultātā. Ja risks ir konstatēts, pārraudzības institūcijai jāpārāda, kā tā novērš vai samazina šādu risku un izmanto piemērotu mehānismu neatkarības un/vai objektivitātes nodrošināšanai vai interešu konflikta novēršanai.

2.2. Finanšu resursi.

2.2.1. Pārraudzības institūcija ir finansiāli neatkarīga. Nodrošinot finansiālo neatkarību, pārraudzības institūcija ņem vērā kodeksa dalībnieku (kā pārraudzāmo vienību) skaitu un lielumu, to veikto apstrādes darbību (kodeksa priekšmets) raksturu un apjomu un ar apstrādes darbību(-ām) saistīto(-os) risku(-us).

2.2.2. Pārraudzības institūcijai jāspēj neatkarīgi pārvaldīt savu budžetu un resursus bez jebkāda veida ietekmes no kodeksa īpašnieka un kodeksa dalībnieku puses.

2.2.3. Līdzekļi, ar kādiem pārraudzības institūcija saņem finansiālu atbalstu (piemēram, maksa, ko maksā rīcības kodeksa dalībnieki), nedrīkst negatīvi ietekmēt tās neatkarību attiecībā uz Kodeksa ievērošanas pārraudzības uzdevumu.

2.2.4. Pārraudzības institūcija spēj pierādīt, ka tai ir finansiālā stabilitāte un resursi, lai efektīvi un konsekventi veiktu pārraudzības darbības. Piemēram, pārraudzības institūcija netiktu uzskatīta par finansiāli neatkarīgu, ja noteikumi, kas reglamentē tās finansiālo

atbalstu, ļauj kodeksa dalībniekam, pret kuru pārraudzības institūcija veic izmeklēšanu, pārtraukt finanšu iemaksas, lai izvairītos no iespējamās pārraudzības institūcijas noteiktas sankcijas.

2.2.5. Pārraudzības institūcijai jāspēj pierādīt (izmantojot nepieciešamās procedūras), ka tai ir pietiekami finanšu resursi, lai nodrošinātu tās ilgtermiņa finansiālo stabilitāti un uzdevumu izpildes neatkarību.

2.2.6. Pieteikuma iesniegšanas laikā pārraudzības institūcija Kompetentajai uzraudzības iestādei parāda, kādā veidā tā iegūst finansiālu atbalstu, un paskaidro, kā tas neapdraud tās neatkarību.

2.2.7. Pārraudzības institūcijas finansiālā stabilitāte un resursi jāpapildina ar nepieciešamajām procedūrām, lai nodrošinātu rīcības kodeksa darbību laika gaitā.

2.2.8. Iekšējās pārraudzības institūcijas gadījumā tai ir īpašs atsevišķs budžets, ko pārraudzības institūcija var pārvaldīt patstāvīgi.

Pārraudzības institūcijas neatkarību attiecībā uz finanšu resursiem var pierādīt ar dokumentiem par ienākumu avotiem, iepriekšējiem, pašreizējiem vai plānotajiem ienākumiem un izdevumiem, dokumentiem par īpašiem noteikumiem gadījumā, ja viens vai vairāki finansējuma avoti vairs nav pieejami (piemēram, zaudējuma gadījumā, viena vai vairāku dalībnieku izslēgšanas gadījumā, ja pārraudzības institūcija tiek finansēta no dalībnieku iemaksām).

2.3. Organizācijas resursi un struktūra.

2.3.1. Pārraudzības institūcija:

- a) jāorganizē tā, lai tā varētu darboties neatkarīgi no kodeksa īpašniekiem;

Tostarp tā personālam ir algu uzskaites sistēma, kas ir nodalīta no kodeksa īpašnieka un/vai kodeksa dalībniekiem.

- b) ir pietiekami cilvēkresursi un tehniskie resursi, kas nepieciešami tās uzdevumu efektīvai izpildei,
- c) tajā ir pietiekams un proporcionāls darbinieku skaits (iekšējais personāls vai ārējais personāls),
- d) tā atskaitās un saglabā pilnvaras attiecībā uz saviem lēmumiem par pārraudzības darbībām,

Iekļaujot iekšējas saistošas procedūras, lai nodrošinātu, ka kodeksa dalībnieki ievēro pārraudzības institūcijas pieņemtos lēmumus, un uzraudzītu to izpildi.

- e) var rīkoties, nesāņemot norādījumus, un ir pasargāta no jebkāda veida sankcijām vai tiesas vai netiesas ietekmes.
- f) Turklāt saskaņā ar 2.3.1.a-e. punktu gadījumos, kad tiek ierosināts izveidot iekšējo pārraudzības institūciju, tai jābūt no citām organizācijas jomām nodalītam personālam un vadībai, pārskatbildības sistēmai un administratīvajām funkcijām.

To var panākt vairākos veidos, piemēram, izmantojot efektīvus organizatoriskos un informācijas šķēršļus un atsevišķas asociācijas un pārraudzības institūcijas ziņošanas pārvaldības struktūras.

Organizatoriskos aspektus var parādīt, izmantojot pārraudzības institūcijas personāla iecelšanas procedūru, minētā personāla atalgojumu, personāla pilnvaru termiņu, līgumu

vai citu oficiālu vienošanos ar pārraudzības institūciju.

2.3.2. Pieteikuma iesniegšanas laikā pārraudzības institūcija Kompetentajai uzraudzības iestādei pierāda savu organizatorisko neatkarību.

Tostarp to var pierādīt ar procedūrām, kas paredzētas organizatoriskās neatkarības risku identificēšanai un tam, kā tā novērsīs un līdz minimumam samazinās šādus riskus, kā arī piemēros atbilstošu mehānismu objektivitātes nodrošināšanai.

2.3.3. Ja pārraudzības institūcija dažu savu uzdevumu veikšanai izmanto **apakšuzņēmējus**, uz apakšuzņēmēju attiecas tādi paši pienākumi un prasības attiecībā uz neatkarību, kompetenci un interešu konfliktu neesamību kā uz pārraudzības institūciju. Apakšuzņēmēju izmantošana neatbrīvo pārraudzības institūciju no atbildības, un pārraudzības institūcija nodrošina efektīvu apakšuzņēmēju pakalpojumu uzraudzību. Jebkurā gadījumā pārraudzības institūcija joprojām paliek atbildīga Kompetentajai uzraudzības iestādei par kodeksa ievērošanas uzraudzību.

2.3.4. Pieaicinot apakšuzņēmēju, pārraudzības institūcija pārliecinās, ka:

- a) pārraudzības institūcija paliek atbildīga pret visām ieinteresētajām personām apakšuzņēmēja vietā;
- b) apakšuzņēmējs atbilst tām pašām prasībām, kas attiecas uz pārraudzības institūciju;
- c) pārraudzības institūcijas un apakšuzņēmēju attiecības reglamentē juridiski saistošs un izpildāms rakstisks nolīgums, kurā skaidri noteikts iesaistes priekšmets, ilgums, raksturs un mērķis, personas dati un datu subjektu kategorijas, konfidencialitāte, kāda veida dati tiks glabāti un prasība, ka dati ir jāglabā drošībā;
- d) pārraudzības institūcija nodrošina apakšuzņēmēju sniegto pakalpojumu efektīvu uzraudzību;
- e) ir dokumentētas procedūras, kas nosaka rīcību interešu konflikta gadījumā starp pārraudzības institūciju un apakšuzņēmējiem;
- f) īpašas prasības attiecībā uz līgumu un vienošanos izbeigšanu, lai nodrošinātu, ka visi apakšuzņēmēji izpilda VDAR noteiktos datu aizsardzības pienākumus.

2.3.5. Pārraudzības institūcija nevar nodot savas lēmumu pieņemšanas pilnvaras ārpalpojumu sniedzējiem.

2.3.6. Ja tiek izmantoti apakšuzņēmēji, pārraudzības institūcija sniedz Kompetentajai uzraudzības iestādei šādu informāciju:

- a) apakšuzņēmēju saraksts;
- b) apakšuzņēmēju uzdevumi un lomas.

2.4. Pārskatatbildība.

2.4.1. Pārraudzības institūcijai jāspēj pierādīt tās lēmumu un rīcības neatkarīgums.

2.4.2. Pārraudzības institūcijas lēmumi, ko tā pieņem, pildot pārraudzības funkcijas, nav jāapstiprina nevienai citai iestādei, apvienībai vai organizācijai, tostarp kodeksa īpašniekam, kodeksa dalībniekiem vai profesijai, nozarei vai sektoram, uz kuru attiecas kodekss.

2.4.3. Pārraudzības institūcija Kompetentajai uzraudzības iestādei sniedz pierādījumus par tās objektivitāti attiecībā uz pārskatatbildību pieteikuma iesniegšanas procesa laikā.

To var pierādīt ar:

ziņošanas un darba procedūrām;

formāliem noteikumiem par personāla iecelšanu un uzdevumiem;

iekšējām politikām, piemēram, ieviešot darbinieku apmācības politiku;

atbilstošu lomu un struktūru sadali organizācijā;

pārraudzības institūcijas lēmumu pieņemšanas procesa aprakstu.

3. PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ INTEREŠU KONFLIKTA NEESAMĪBU.

3.1. Pārraudzības (iekšējā vai ārējā) institūcija:

- a) atturas no jebkādas darbības, kas nav savienojama ar tās uzdevumiem un pienākumiem, un nesniedz nekādus pakalpojumus kodeksa dalībniekiem, kas varētu negatīvi ietekmēt tās objektivitāti;
- b) tiek aizsargāta no jebkāda veida sankcijām vai ietekmes (tiešas vai netiešas), ko kodeksa īpašnieks, citas attiecīgās institūcijas vai kodeksa dalībnieki varētu piemērot tās uzdevumu izpildes rezultātā;
- c) ir brīva no jebkādas ārējas ietekmes (tiešas vai netiešas) un nelūdz un nepieņem norādījumus no jebkuras personas, organizācijas vai apvienības;
- d) identificē situācijas, kas var radīt interešu konfliktu (personāla, organizācijas, procedūru u. c. dēļ), un paredz iekšējās procedūras to risināšanai, piemēram, procedūru par dāvanu vai labumu pieņemšanu;
- e) uztur personālu, ko atlasa pārraudzības institūcija vai kāda cita no kodeksa īpašnieka neatkarīga struktūra. Personāls tiek pakļauts vienīgi pārraudzības institūcijas un citas no kodeksa neatkarīgas struktūras pārvaldībai;
- f) veic regulāras iekšējās revīzijas;
- g) izvērtē visus riskus darbā pieņemšanas procesā, piemēram, iepriekšējos un pašreizējos uzdevumus, kas saistīti ar amatā iecelamās/pieņemamās personas iespējamo objektivitāti;
- h) izpilda pienākumu ziņot Kompetentajai uzraudzības iestādei par jebkuru situāciju, kas var radīt interešu konfliktu attiecībā uz tās personālu, un darbs tiek pārdalīts;
- i) veic personāla informētības apmācības programmas.

Interešu konflikta situācijas piemērs varētu būt gadījums, kad darbinieki, kas veic revīzijas vai pieņem lēmumus pārraudzības institūcijas vārdā, iepriekš ir strādājuši kodeksa īpašnieka vai kādas organizācijas, kas ievēro kodeksu, labā.

3.2. Pārraudzības institūcija nodrošina, ka pieteikuma iesniegšanas laikā un pārraudzības institūcijas darbības laikā:

- a) starp pārraudzības institūciju un jebkuru(-iem) kodeksa dalībnieku(-iem) nav nekādu attiecību, kas varētu to ietekmēt;
- b) nevienam pārraudzības institūcijas darbiniekam nav attiecību, kas varētu ietekmēt kodeksa īpašnieku vai dalībniekus;

- c) ja kāds no dokumentiem vai informācija jau ir Kompetentās uzraudzības iestādes rīcībā, pieteikuma iesniedzēja pārraudzības institūcija var iesniegt apstiprinājumu, ka Kompetentajai uzraudzības iestādei iepriekš iesniegtajā dokumentā vai informācijā izmaiņu nav.

Pārraudzības institūcijas apraksts par drošības pasākumiem, ko tā piemēro, lai novērstu, atklātu un likvidētu iespējamus interešu konfliktus un jebkādu nesavienojamu nodarbošanos, var tikt atspoguļots ar procedūrām, kas attiecas uz pieņemšanu darbā/iecelšanu amatā, amatu aprakstiem, personāla, tostarp vadības personāla, statūtiem, iestādes vai ieinteresēto personu atalgojuma noteikumiem, ja piemērojams, personāla pilnvaru termiņu, apmācību programmām, pārraudzības institūcijas iekšējiem noteikumiem par dāvanu vai labumu pieņemšanu, iekšējām revīzijām, veidlapu paraugiem, lai novērstu personāla interešu konfliktu un ļautu personālam (arī apakšuzņēmējiem) paziņot par interešu konfliktu.

4. PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ SPECIĀLAJĀM ZINĀŠANĀM

4.1. Pārraudzības institūcija pierāda, ka tās personālam ir nepieciešamā līmeņa zināšanas, lai precīzi un efektīvi veiktu pārraudzības funkcijas attiecībā uz konkrēto rīcības kodeksu.

4.2. Pārraudzības institūcija pierāda, ka darbiniekiem, kas pieņem lēmumus par pārraudzības funkcijām, individuāli vai kopumā ir:

- a) padziļināta izpratne un ekspertu zināšanas saistībā ar datu aizsardzības tiesību aktiem, datu aizsardzības jautājumiem, juridiskajiem un IT/tehniskajiem terminiem un konkrētiem juridiskiem un praktiskiem jautājumiem, kas varētu būt svarīgi katrā konkrētā gadījumā;
- b) padziļināta izpratne un ekspertu zināšanas konkrētajā nozarē un apstrādes darbībās, uz kurām attiecas rīcības kodekss;
- c) padziļināta izpratne un ekspertu zināšanas pārraudzības un kontroles funkciju veikšanā (piemēram, revīzijas, uzraudzības vai kvalitātes nodrošināšanas jomā vai līdzvērtīgā jomā);
- d) iepriekšēja pieredze pārraudzības darbā.

4.3. Pārraudzības institūcija pierāda, ka tās zināšanu un pieredzes līmenis iepriekš minētajās jomās ir atbilstošs, lai efektīvi veiktu pārraudzības funkcijas attiecībā uz rīcības kodeksa akreditāciju, par kuru iesniegts pieteikums, ņemot vērā:

- a) konkrēto(-ās) nozari(-es), uz kuru(-ām) attiecas kodekss;
- b) apstrādāto datu kategorijas un apstrādes sarežģītību;
- c) attiecīgās individuālās intereses;
- d) kodeksa dalībnieku veidu un (paredzamo) skaitu;
- e) riskus datu subjektiem.

4.4. Pārraudzības institūcija pierāda, ka:

4.4.1. tā atbilst īpašajām speciālo zināšanu prasībām, kas noteiktas rīcības kodeksā, un citiem kritērijiem, piemēram, attiecīgās nozares lielumam, dažādajām ieinteresētajām pusēm, kā arī šādu apstrādes darbību riskiem.

4.4.2. ir skaidri pienākumu apraksti attiecībā uz zināšanām un pieredzes prasībām attiecībā gan uz personālu, kas veic pārraudzības funkciju, gan uz personālu, kas pieņem

lēmumus.

4.5. Pārraudzības institūcija nodrošina, ka tās personāla kompetence tiek regulāri apmācīta, ņemot vērā izmaiņas piemērojamos tiesību aktos un/vai tehnoloģiskos sasniegumus nozarē, uz kuru attiecas Rīcības kodekss. Personāla tehniskās prasības būs atkarīgas no tā, vai tas ir nepieciešams attiecīgajam kodeksam.

4.6. Personālam ar **juridisko profilu** ir:

- a) Bakalaura grāds tiesību zinātnē vai līdzvērtīgs grāds un vismaz trīs gadu atbilstoša līmeņa pieredze saskaņā ar pašu kodeksu, vai
- b) Maģistra grāds vai līdzvērtīgs grāds tiesību zinātnēs un vismaz viena gada atbilstoša pieredze, kas atbilst kodeksa noteikumiem.

4.7. Personālam ar **tehnisko profilu** ir:

- a) Bakalaura vai maģistra grāds tehniskajā/datorzinātņu, informācijas sistēmu vai kibernetikas jomā vai līdzvērtīgs grāds un vismaz trīs gadu atbilstoša līmeņa pieredze saskaņā ar kodeksa noteikumiem, un
- b) apgūta sertificēta apmācība par attiecīgajiem informācijas sistēmu drošības pārvaldības standartiem (noteikumi, standarti, metodes, labākā prakse, riska pārvaldība u. c.).

4.8. Personālam ar **revīzijas profilu** ir:

- a) Bakalaura vai maģistra grāds revīzijas/riska pārvaldības jomā un vismaz viena gada atbilstoša pieredze saskaņā ar šī kodeksa noteikumiem.

4.9. **Pārraudzības institūcijas pierādījumus par speciālajām zināšanām var apliecināt:**

- a) pārraudzības institūcijas personāla kompetences, kvalifikācijas un iepriekšējās pieredzes apraksts;
- b) dokumentācija par personāla apmācību, lai veiktu kodeksa un datu aizsardzības apliecību ievērošanas uzraudzību;
- c) universitātes grādu, pēc diploma vai maģistra grāda diplomu izsniegšana.

5. PĀRRAUDZĪBAS INSTITŪCIJAS NOTEIKTĀS PROCEDŪRAS UN STRUKTŪRAS

5.1. Pārraudzības institūcijai jāspēj pierādīt, ka tā ir ieviesusi atbilstošas pārvaldības procedūras un struktūras, kas aktīvi, regulāri un efektīvi uzrauga, kā kodeksa dalībnieki ievēro kodeksu.

5.2. Pārraudzības institūcijai ir arī jāspēj pierādīt, ka tai ir atbilstošas pārvaldības struktūras un procedūras, kas ļauj tai pienācīgi:

- a) novērtēt, vai pārziņi un apstrādātāji ir tiesīgi piemērot kodeksu;
- b) uzraudzīt atbilstību tās noteikumiem; un
- c) veikt kodeksa darbības pārskatus.

5.3. Pārraudzības institūcija ievieš:

- a) visaptverošas pārbaudes procedūras, lai novērtētu pārziņu un apstrādātāju piemērotību parakstīt un ievērot kodeksu pirms pievienošanās kodeksam. Pārraudzības institūcija informē Kompetento uzraudzības iestādi par atbilstības novērtēšanas procedūrām;

- b) regulāras procedūras un struktūras, lai aktīvi un efektīvi uzraudzītu atbilstību kodeksam un pārskatītu kodeksa darbību, piemēram, izlases vai iepriekš nepaziņotas revīzijas, ikgadējas pārbaudes, regulāra ziņošana un anketēšana. Šādas procedūras izstrādā, ņemot vērā tādus faktoros kā: apstrādes sarežģītība un ar to saistītie riski, attiecīgās nozares lielums, paredzamais kodeksa dalībnieku un saņemto sūdzību skaits un lielums vai konkrēti incidenti un kodeksa dalībnieku skaits. To varētu pierādīt, publicējot revīzijas ziņojumus, kā arī pamatojoties uz konstatējumiem, kas gūti no pārziņiem un apstrādātajiem kodeksa darbības jomā;
- c) procedūras kodeksa dalībnieku pārkāpumu izmeklēšanai, identificēšanai, dokumentēšanai un pārvaldībai, kā arī korektīvajiem pasākumiem un to novēršanai. Procedūrās ir jāietver viss pārraudzības process, sākot no novērtējuma sagatavošanas līdz revīzijas noslēgumam, un papildu kontroles pasākumi, lai nodrošinātu, ka tiek veiktas atbilstošas darbības pārkāpumu novēršanai un atkārtotu pārkāpumu novēršanai. Tas ietver īpašu kontroles metodoloģiju un konstatējumu dokumentēšanu un novērtēšanu.
- d) pietiekamus resursus un personālu, lai pienācīgi veiktu savus uzdevumus. Resursiem jābūt samērīgiem ar paredzamo kodeksa dalībnieku skaitu un lielumu, kā arī ar attiecīgās datu apstrādes sarežģītību vai riska pakāpi.

5.4. Pārraudzības institūcija ir atbildīga par visas pārraudzības procesā iegūtās vai radītās informācijas pārvaldību un konfidencialitāti.

5.5. Pārraudzības institūcija arhivē dokumentāciju, kas saistīta ar rīcības kodeksa pārraudzību, saskaņā ar Latvijas nacionālo likumdošanas aktu prasībām par arhīviem.

Pārraudzības institūcijas ieviesto procedūru un struktūru pieteikumu iesniegšanas procesa laikā var apliecināt:

pārbažu plāni (sākotnējie, ad hoc un atkārtotie), kas jāveic noteiktā laikposmā, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem kritērijiem, tostarp kodeksa dalībnieku veidu un skaitu, ģeogrāfisko darbības jomu, saņemtajām sūdzībām, konstatētajiem pārkāpumiem u. c.;

īpašu kontroles metodoloģija attiecībā uz izmantojamo kontroles veidu (pašnovērtējums, revīzijas, pārbaudes ar vai bez iepriekšēja brīdinājuma, gan uz vietas, gan attālināti, anketas, regulāra ziņošana u. c.), kontrolējamiem kritērijiem un dokumentēšanas un konstatējumu pārvaldības kārtību;

pierādījumu integritāte un izsekojamība, vācot nepieciešamo informāciju;

izvērtēt konstatējumus, lai saskaņā ar līdzdalības, objektivitātes un vienlīdzības principiem atklātu, izmeklētu un pārvaldītu visus dalībnieku rīcības kodeksa pārkāpumus un pieņemtu piemērotus korektīvus pasākumus, tostarp sankcijas, saprātīgā termiņā, lai novērstu šos pārkāpumus un nepieļautu to atkārtošanos saskaņā ar rīcības kodeksā paredzētajiem noteikumiem par tā noteikumu pārkāpumiem;

dokumentēts process, kas nodrošina, ka kodeksa dalībnieki pilnībā sadarbojas ar pārraudzības institūciju, lai varētu veikt efektīvu kontroli.

6. PĀRREDZAMA SŪDZĪBU IZSKATĪŠANA

6.1. Pārraudzības institūcijai būs jāizveido efektīvas procedūras un struktūras, kas var izskatīt sūdzības objektīvā un pārredzamā veidā. Pārraudzības institūcijai jābūt ieviestiem šādiem mehānismiem:

- a) publiski pieejams sūdzību izskatīšanas process, kam ir pietiekami resursi, lai

- izskatītu sūdzības un nodrošinātu, ka institūcijas lēmumi ir publiski pieejami;
- b) viegli saprotama sūdzību izskatīšanas un lēmumu pieņemšanas procedūra;
  - c) situācijā, kad kodeksa pārzinis vai apstrādātājs rīkojas ārpus kodeksa noteikumiem - tūlītēji piemērojami rīcības kodeksā definēti pasākumi, lai apturētu kodeksa pārkāpumu un novērstu tā atkārtosanos nākotnē, piemēram, apmācība, brīdinājuma izteikšana, ziņošana dalībnieku Valdei, oficiāls paziņojums, kurā pieprasīts noteiktā termiņā veikt konkrētas darbības, dalībnieka izslēgšana no kodeksa uz laiku, līdz tiek veiktas korektīvas darbības, vai šāda dalībnieka neatgriezeniska izslēgšana no kodeksa, vai izslēgšanai no kodeksa. Pārraudzības institūcija varētu publicēt šos pasākumus, jo īpaši gadījumos, kad ir nopietni kodeksa pārkāpumi;
  - d) procedūras aprakstā iekļaujami norādījumi par to, kā iesniegt sūdzību, sūdzības iesniedzēja kontaktpunktu, norādījumi par to, kā sūdzības tiek izskatītas, un paredzamo termiņu, kā arī iespējamajiem rezultātiem. Pārraudzības institūcija savās procedūrās paredz sūdzības iesniedzēja un kodeksa dalībnieka tiesības tikt uzklausītam;
  - e) reģistrē visas saņemtās sūdzības, veiktās darbības un to rezultātus. Ierakstam pēc pieprasījuma jābūt pieejamam Kompetentajai uzraudzības iestādei;
  - f) pieteikuma iesniegšanas procesa laikā demonstrē savas sūdzību izskatīšanas procedūras un struktūras.

6.2. Datu subjektus informē par viņu individuālo sūdzību statusu un iznākumu.

6.3. Pārraudzības institūcijas lēmumi vai vispārīga informācija ir publiski pieejama saskaņā ar sūdzību izskatīšanas procedūru. Tajā var iekļaut sūdzību/pārkāpumu skaitu un veidu, kā arī pieņemtos risinājumus/korektīvos pasākumus, kā arī jāiekļauj informācija par visām sankcijām, kuru rezultātā kodeksa dalībnieki tiek atstādināti vai izslēgti.

6.4. Pārraudzības institūcijas lēmumus pēc jebkādu datu subjektu personas datu anonimizēšanas publicē, ja tie attiecas uz pārkāpumiem, piemēram, tādām, kuru rezultātā varētu atstādināt vai izslēgt attiecīgo pārzini vai apstrādātāju no kodeksa. Publiski pieejamai ir jābūt arī norādei uz šo pasākumu pārzini un apstrādātāju - adresātu, ja vien nav cita iemesla, kas liek to anonimizēt.

7. SAZIŅA AR KOMPETENTO UZRAUDZĪBAS IESTĀDI

7.1. Pārraudzības institūcija:

- a) nosaka skaidrus ziņošanas mehānismus, tostarp, bet ne tikai, par visiem interešu konflikta gadījumiem, par kuriem bez nepamatotas kavēšanās jāziņo Kompetentajai uzraudzības iestādei, un par 7.2. punktā minētajām situācijām;
- b) pēc Kompetentās uzraudzības iestādes pieprasījuma jāspēj sniegt visu attiecīgo informāciju par jebkuru savu darbību;
- c) piemēro un īsteno kodeksa atjauninājumus, grozījumus un/vai paplašinājumus, kā to nolemj kodeksa īpašnieks.

7.2. Pārraudzības institūcija informē Kompetento uzraudzības iestādi par:

- a) lēmumiem, kuros pārraudzības institūcija ir rīkojusies saistībā ar kodeksa dalībnieku pārkāpumiem, norādot sīkāku informāciju par pārkāpumu;
- b) sniedz informāciju un pierādījumus par veiktajām darbībām;
- c) periodiskus ziņojumus par koda pārraudzības darbību statusu un rezultātiem;

- d) kodeksa pārskatīšanas vai jebkādu attiecīgu revīzijas konstatējumu iznākumu;
- e) jebkuru lēmumu par pārraudzības institūcijas apstiprināšanu, atkāpšanos vai atstādināšanu, ko tās kodeksa dalībnieki pieņem bez apspriešanās un Kompetentās uzraudzības iestādes apstiprinājuma;
- f) jebkuras būtiskas izmaiņas, kas var ietekmēt pārraudzības institūcijas spēju uzraudzīt kodeksu. Būtiskas izmaiņas ietver, bet neaprobežojas ar jebkādām izmaiņām, kas ietekmē pārraudzības institūcijas spēju neatkarīgi, objektīvi un efektīvi veikt savus uzdevumus. Tās var ietvert izmaiņas pārraudzības institūcijas juridiskajā, komerciālajā, īpašumtiesību vai organizatoriskajā statusā un galvenajā personālā, izmaiņas resursos un atrašanās vietā, jebkādas izmaiņas akreditācijas pamatos, jebkādu citu informāciju, kas varētu likt apšaubīt tās neatkarību, kompetenci un interešu konflikta neesamību vai negatīvi ietekmēt tās pilnvērtīgu darbību;
- g) iesniedz pārraudzības institūcijas sagatavotu gada ziņojumu, kurā ietverti kodeksa pārskati un/vai veiktās izmaiņas;
- h) nodrošina efektīvu paziņošanu Kompetentajai uzraudzības iestādei par visām pārraudzības institūcijas veiktajām darbībām saistībā ar kodeksu.

Tas varētu ietvert lēmumus par rīcību gadījumos, kad kodeksa dalībnieks ir pārkāpis kodeksu, periodisku ziņojumu sniegšanu par kodeksu vai kodeksa pārskatīšanas vai revīzijas atzinumu sniegšanu.

8. KODEKSA PĀRSKATĪŠANAS MEHĀNISMS

8.1. Pārraudzības institūcija nosaka atbilstošus pārskatīšanas mehānismus, lai nodrošinātu, ka kodekss joprojām ir aktuāls un turpina veicināt VDAR pareizu piemērošanu, tostarp:

- a) veicina pārskatīšanu, tostarp nepieciešamību veikt grozījumus vai pagarināt termiņu;
- b) sniedz kodeksa īpašniekam un jebkurai citai kodeksā minētajai iestādei vai institūcijai gada ziņojumu par kodeksa darbību. Ziņojumā iekļauj apstiprinājumu, ka ir veikta kodeksa pārskatīšana, iespējamus ieteikumus par grozījumiem kodeksā, pamatojoties uz pārskatīšanu, sīkāku informāciju par visiem gadījumiem, kad kodeksa dalībnieki tiek atstādināti vai izslēgti, informāciju par kodeksa dalībnieku pārkāpumiem, izskatītajām sūdzībām un veikto pārraudzības funkciju veidu un rezultātiem.

8.2. Pārraudzības institūcijas veikto pārbaudi pieteikuma iesniegšanas procesā var pierādīt ar:

- a) pārskatīšanas mehānismu un procedūrām, lai pielāgotu rīcības kodeksu, kas paredz izmaiņas tiesību aktu piemērošanā un interpretācijā;
- b) pārskatīšanas mehānismu un procedūrām, kas ļautu pielāgot rīcības kodeksu gadījumos, ja jauni tehnoloģiskie sasniegumi var ietekmēt rīcības kodeksa piemērošanu.

9. PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ JURIDISKO STATUSU

9.1. Pārraudzības institūcijai:

- a) ir atbilstošs statuss, lai veiktu savus uzdevumus saskaņā ar VDAR 41. panta 4.

punktu, un to var sodīt saskaņā ar VDAR 83. panta 4. punktu;

- b) ir juridiskas personas statuss Latvijas Republikā vai EEZ;
- c) ir resursi, kas atbilst konkrētiem pienākumiem un atbildības jomām attiecīgā laikposmā, ņemot vērā kodeksa noteikumus. Papildus pietiekamiem finanšu un citiem resursiem nodrošina nepieciešamās procedūras, lai nodrošinātu pārraudzības mehānisma darbību laika gaitā.

9.2. Pārraudzības institūcijas juridisko statusu pieteikuma iesniegšanas procesā var apliecināt:

- a) dibināšanas līgums un statūti;
- b) informācija par īpašumtiesībām un organizatoriskā struktūra;
- c) informācija par interesēm vai saistību ar jebkuru citu uzņēmumu vai organizāciju.